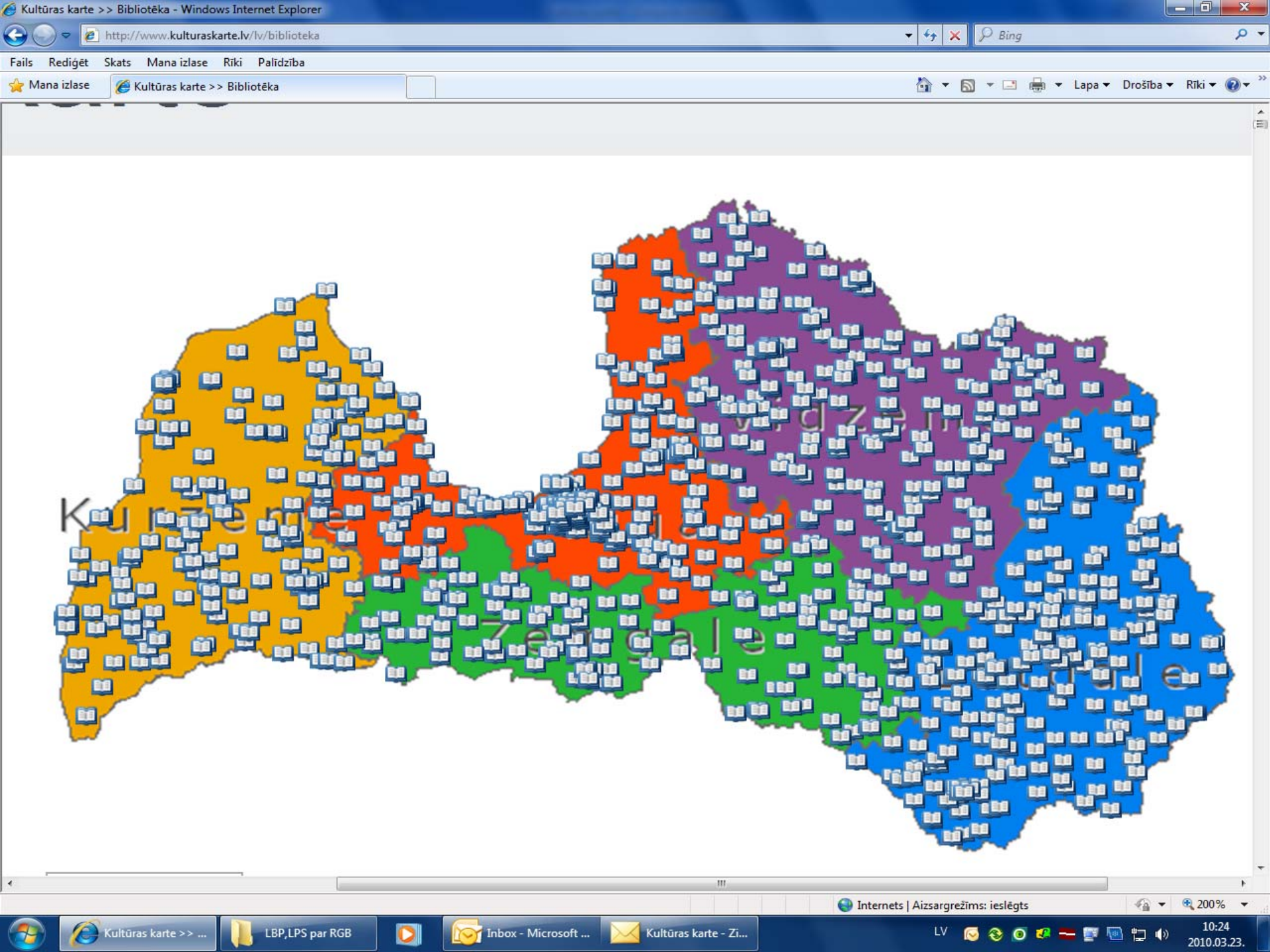

Bibliotēku sadarbība pēc administratīvi teritoriālās reformas

*Latvijas bibliotekāru 14.konference
2010.gada 14.aprīlī*

Jānis Turlajs,

Kultūras ministrijas Bibliotēku nodaļas vadītājs

Bibliotēku sistēmas līmeņi

**LNB – bibliotēku sistēmas
nacionālais profesionālās attīstības centrs**

Citas valsts nozīmes bibliotēkas

Nacionālais līmenis

**Reģionu galvenās bibliotēkas –
bibliotēku sistēmas
reģionālie profesionālās attīstības centri**

Reģionālais līmenis

Vietējas nozīmes bibliotēkas

republikas pilsētu un novadu teritorijās un nozaru institūcijās

Vietējais līmenis

28 RGB

republikas
pilsētu
un novadu
bibliotēkas

Vietējas nozīmes bibliotēkas iekšējie un ārējie resursi

*Ārvalstu
bibliotēku
resursi*

Bibliotēkai pieejamie ārējie resursi

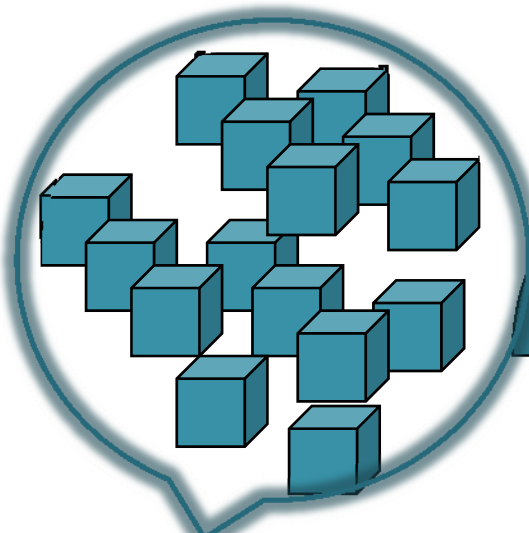
**LNB un citu valsts nozīmes
bibliotēku resursi**

**V/A “Kultūras informācijas
sistēmas” resursi**

RGB resursi

Bibliotēkas iekšējie resursi (telpas, aprīkojums,
darbinieki, krājums u.c.).

Šie resursi vienmēr ir ierobežoti, jo īpaši – pašreizējos finansiālos apstākļos
Bibliotēkas nodrošina lietotāju piekļuvi iekšējiem un ārējiem resursiem.

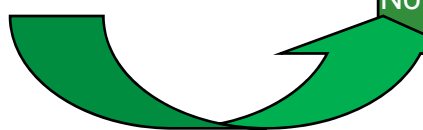
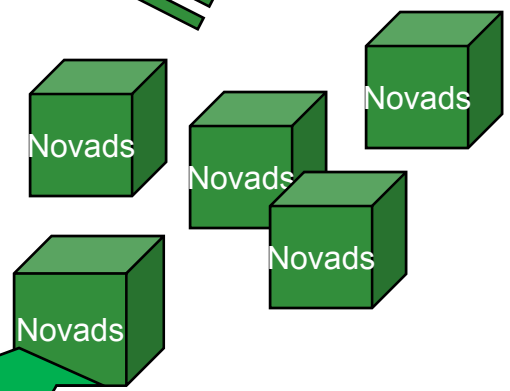
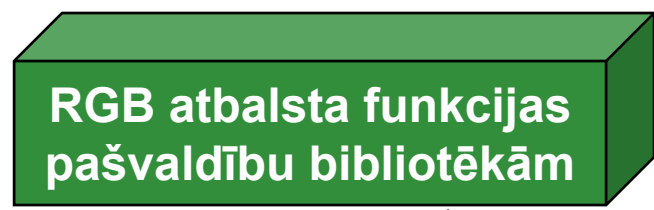

Rajona pašvaldības līdz ATR

4% no bibliotēku kārtējiem izdevumiem 2009.g.

Rajona padomes lēmums par līdzfinansējumu RGB

Vienošānās ar novadu pašvaldībām par līdzfinansējumu

Rajona teritorijā izveidoto novadu pašvaldības pēc ATR

2% no bibliotēku kārtējiem izdevumiem 2009.g.

Bibliotēkas novadā

Decentralizēts modelis:

visas novada bibliotēkas darbojas autonomi, tieši veidojot attiecības ar novada pašvaldības institūcijām, savstarpēji koordinējot savu darbību;

Daļēji centralizēts modelis:

novada bibliotēku darbību koordinē viena no novada profesionāli spēcīgākajām bibliotēkām (nav īpaši izdalīta novada centrālā bibliotēka); novada bibliotēku darbības administratīvā, finansiālā un materiāltehniskā nodrošināšana – novada domes vai attiecīgu novada pagastu pārvalžu kompetencē.

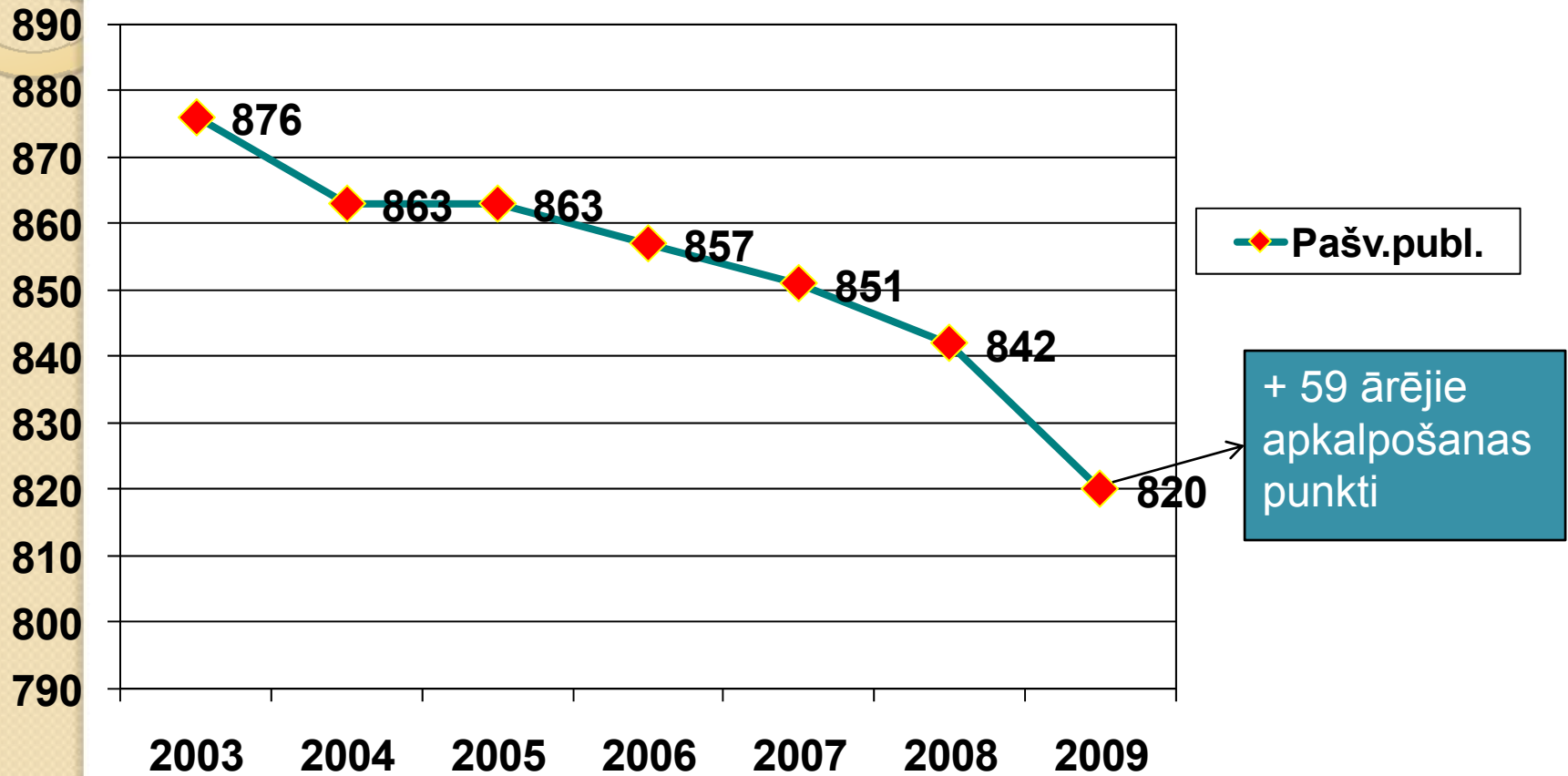
Centralizētais modelis:

novada bibliotēku tīkla vadība novada centrālās bibliotēkas kompetencē, bet novada bibliotēku funkciju finansiālā un materiāltehniskā nodrošināšana – novada domes un novada pagastu pārvalžu kompetencē
novada bibliotēku tīkla vadība un novada bibliotēku funkciju nodrošināšana – novada centrālās bibliotēkas kompetencē

Bet!!!!!!!

Neatkarīgi no tā, kāds tīkla modelis tiek veidots novadā – visu novadu vietējas nozīmes bibliotēku profesionālā atbalsta, metodiskās vadības un koordinācijas centrs ir attiecīgā akreditētā reģiona galvenā bibliotēka

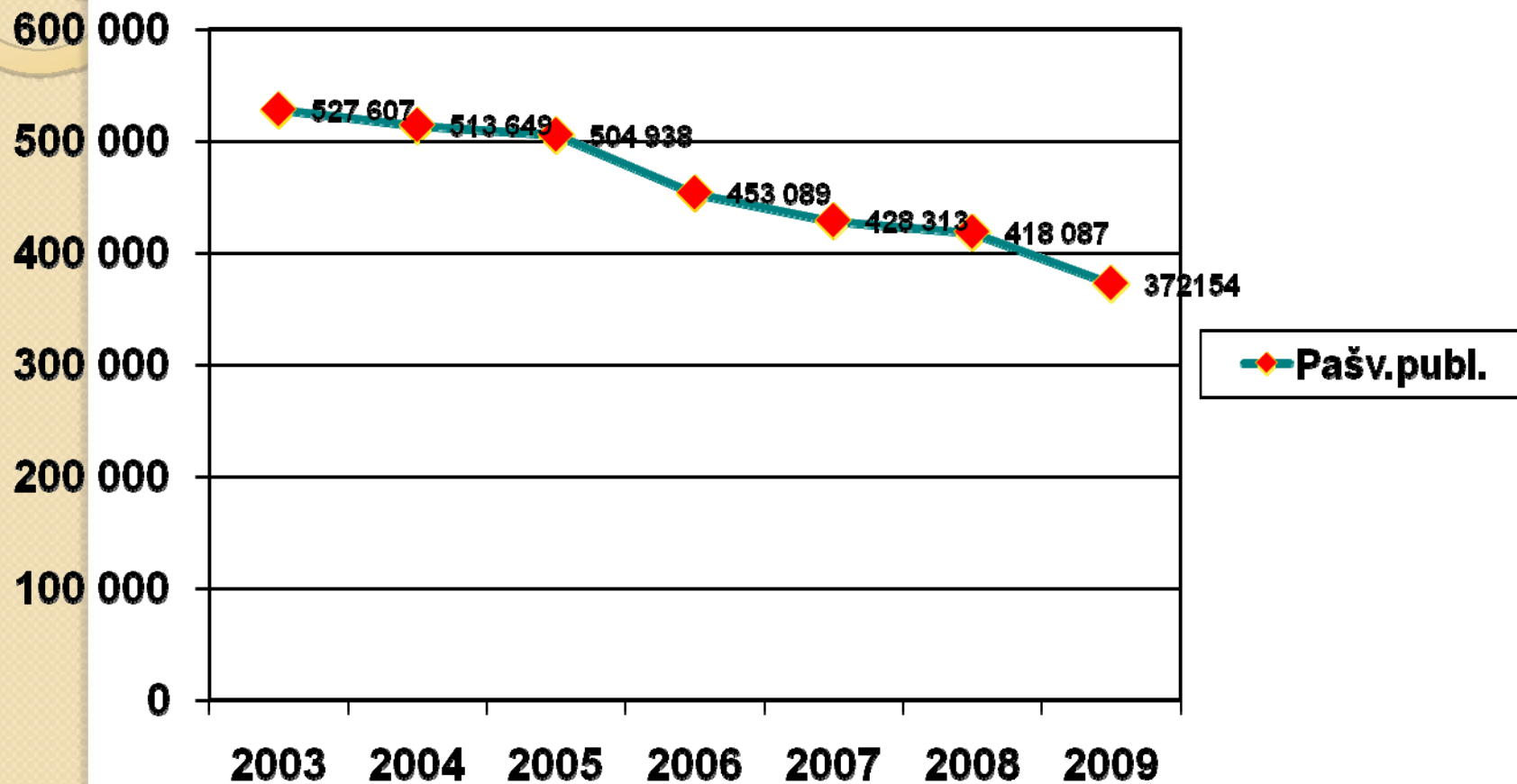
Bibliotēku skaits: 9 republikas pilsētu un 109 novadu pašvaldību teritorijās darbojas 820 pašvaldību publiskās bibliotēkas un 59 ārējie apkalpošanas punkti

Pašvaldību publisko bibliotēku tīklam jānodrošina bibliotēku pakalpojumu pieejamība visu pašvaldību teritorijās - novadu pagastos, novadu pilsētās, republikas pilsētās

- Minimālie bibliotēku tīkla parametri noteikti Bibliotēku likumā un MK noteikumos Nr.355 “Vietējas nozīmes bibliotēku tīkla darbības noteikumi”
  - **Novados ir viena bibliotēka vidēji uz 1458 iedzīvotājiem**
    - MK not. Nr.355:
      - katrā novada pagastā – vismaz viena bibliotēka, lielākos pagastos 2-3 bibliotēkas, maz izmantotas bibliotēkas pārveido par stacionārās pagasta bibliotēkas ārējiem apkalpošanas punktiem, iespēju robežās nodrošinot tajos datoru un interneta pieejamību;
      - katrā novada pilsētā – vismaz viena bibliotēka pieaugušajiem un bērniem;
  - **Republikas pilsētās ir viena bibliotēka vidēji uz 12 606 iedzīvotājiem**
    - MK not. Nr.355:
      - katrā republikas pilsētā – vismaz viena bibliotēka uz katriem 12 000 iedzīvotājiem;
  - **Rīgā ir viena bibliotēka uz 25 326 iedzīvotājiem**
    - MK not. Nr.355:
      - Rīgā – vismaz viena bibliotēka uz 25 000 iedzīvotājiem

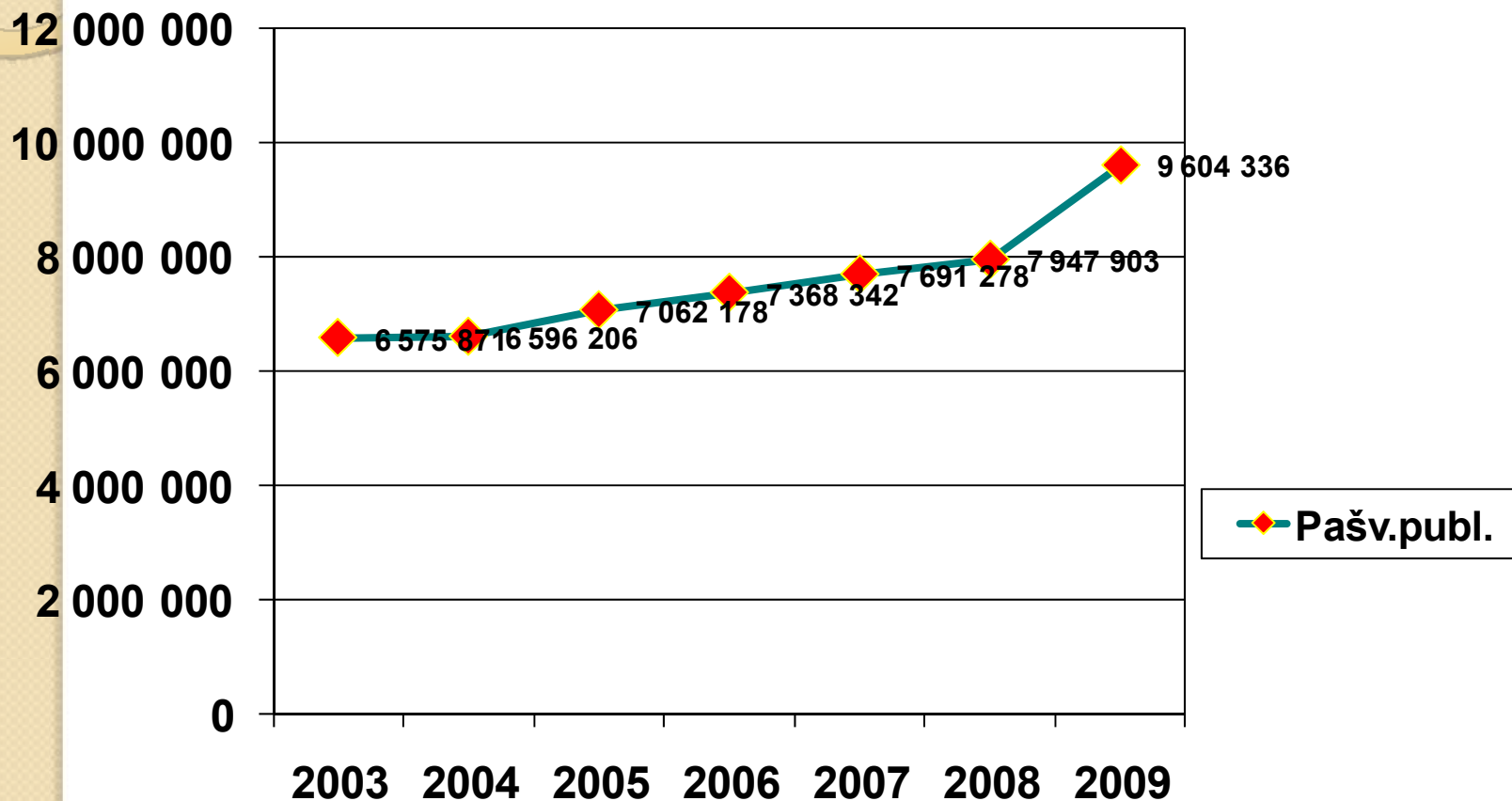
Reģistrēto lasītāju skaits

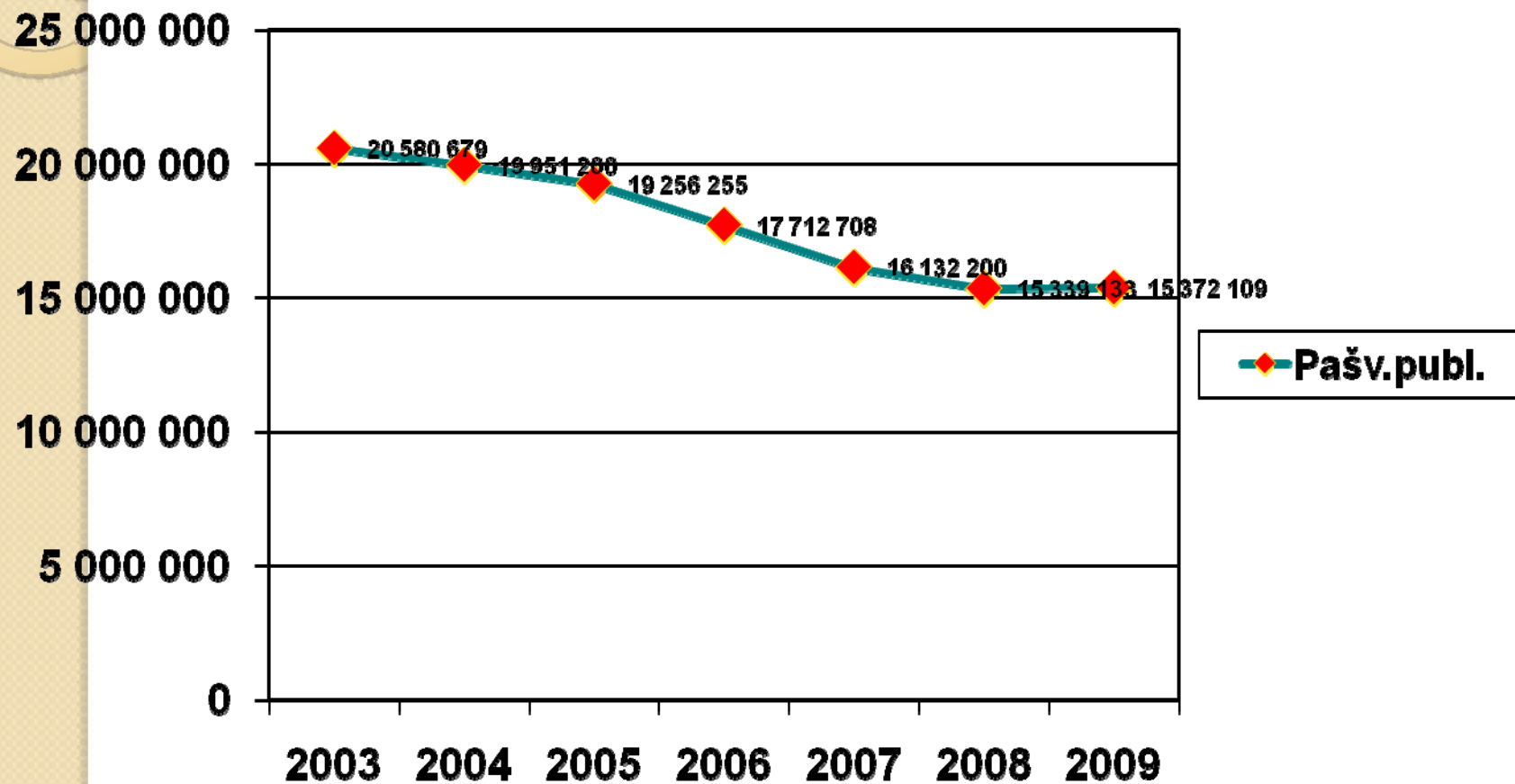
- Iedzīvotāji – reģistrējušies pašvaldību publisko bibliotēku lietotāji (% no kopējā iedzīvotāju skaita)
    - Latvijā 18%
    - Republikas pilsētās 19%, Rīgā 10%
    - Novados 26%
-

- Iedzīvotāju skaita samazināšanās
- Automatizētās uzskaites ieviešana, kas izslēdz dublēšanos
- Sociāla rakstura un citi iemesli

Apmeklējumu skaits (reizes)

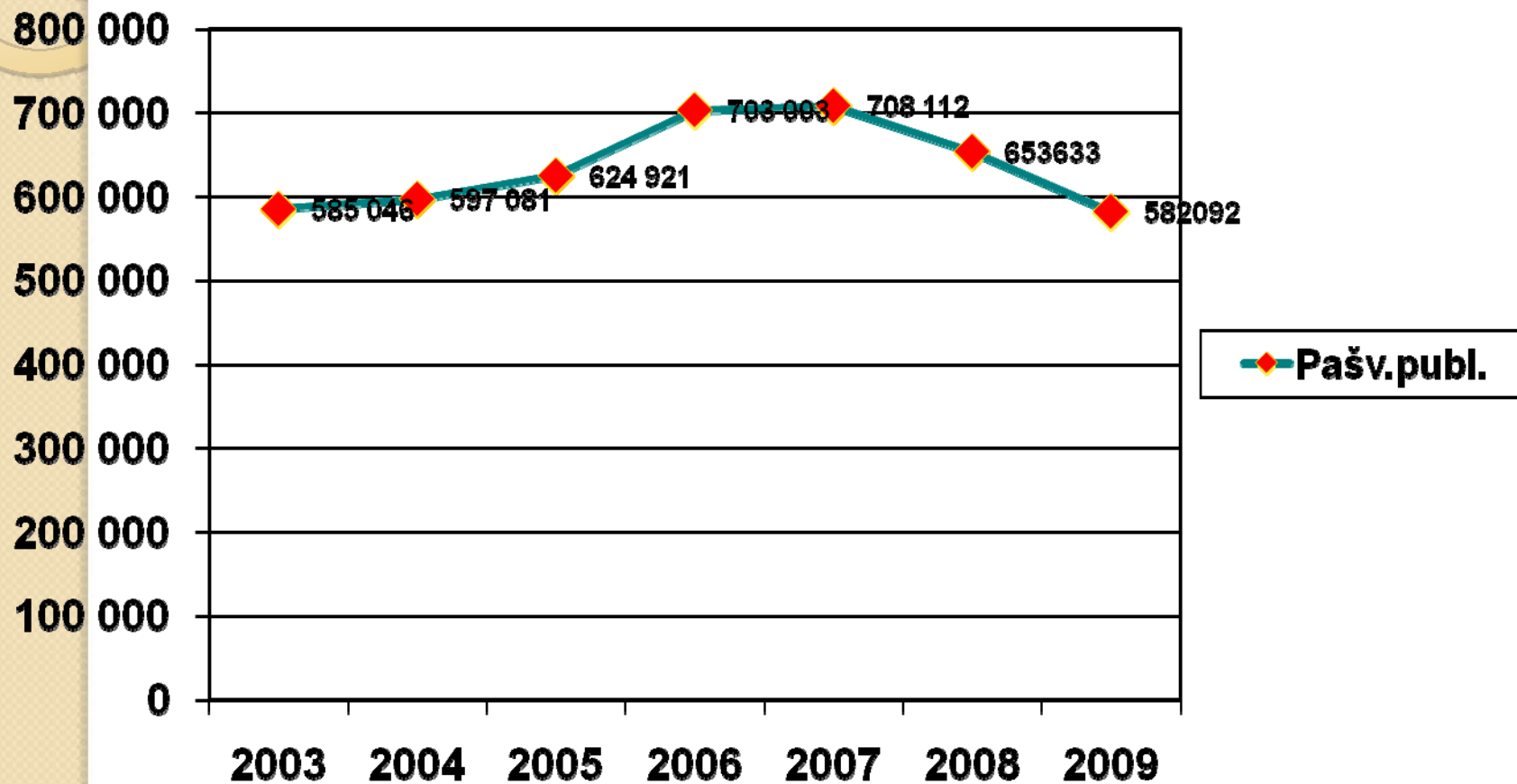
Izsniegto dokumentu (informācijas vienību) skaits

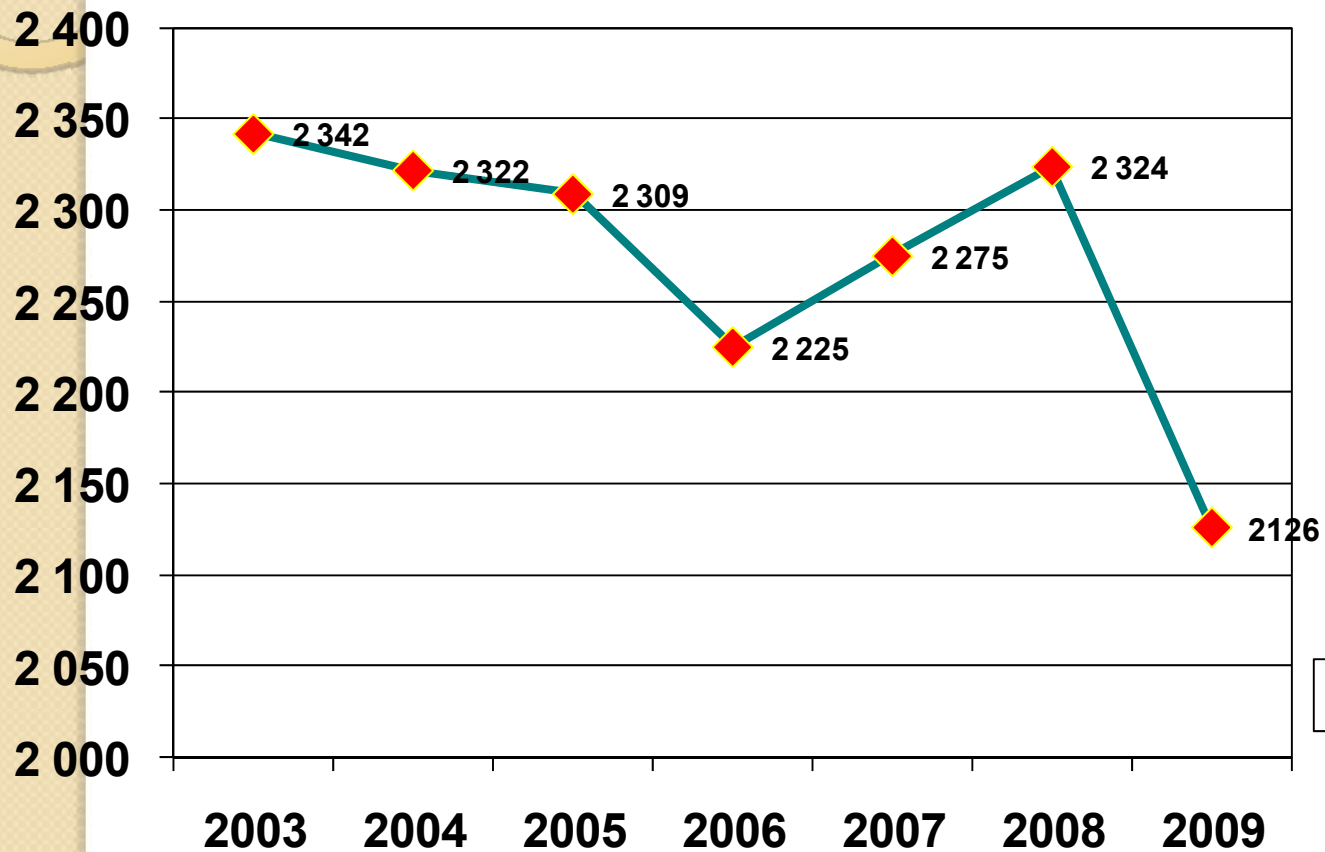
- **Izsniegto dokumentu (informācijas vienību) skaits uz vienu darbinieku**
- Minimālie bibliotēkas darbam nepieciešamo darbinieku skaita parametri noteikti Bibliotēku likumā un MK noteikumos nr. 371 “Noteikumi par bibliotēkas darbam nepieciešamo darbinieku skaitu un darbinieku amatu ieņemšanai nepieciešamo izglītību”
  - Vietējas nozīmes bibliotēkā – ne mazāk par vienu kvalificētu bibliotekāru, ja bibliotēkas lietotājiem izsniegto iespieddarbu un citu dokumentu skaits gadā ir vidēji **8000** vienību.
  - RGB - ne mazāk par vienu kvalificētu bibliotekāru, ja bibliotēkas lietotājiem izsniegto iespieddarbu un citu dokumentu skaits gadā ir vidēji **12000** vienību.
- **Pašvaldību publiskajās bibliotēkās 8880 izsniegumi uz vienu bibliotekāro darbinieku gadā**
  - Novados 8072 izsniegumi uz vienu bibliotekāro darbinieku gadā
  - Republikas pilsētās 11010 izsniegumi uz vienu bibliotekāro darbinieku gadā

Bibliotēku krājumu kustība

Ienākušo dokumentu (informācijas vienību) skaits

Bibliotēku personāls (kopskaitis)

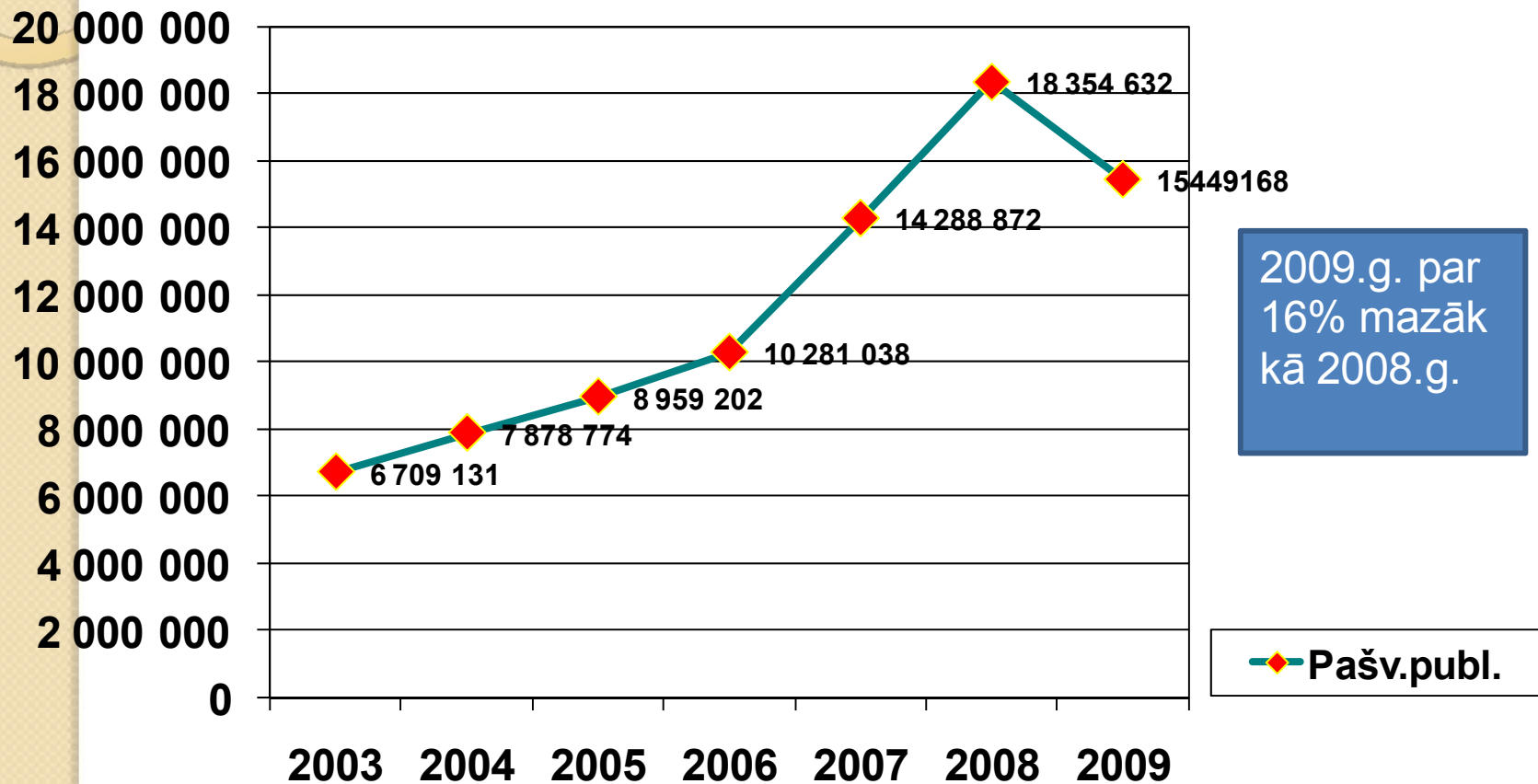

2009.g. par
9% mazāk
kā 2008.g.

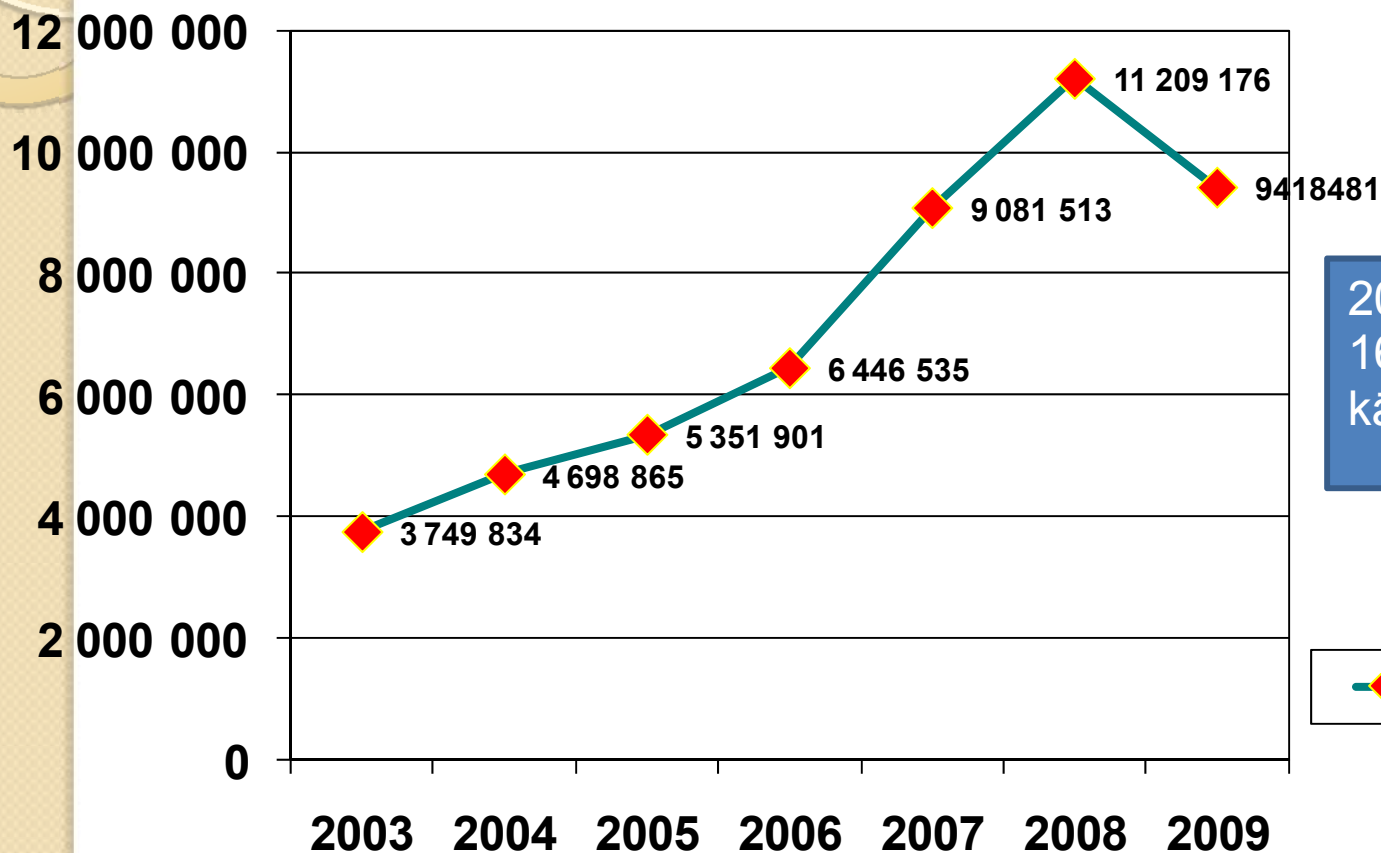
◆ Pašv.publ.

Bibliotēku finansiālā darbība

Kārtējie izdevumi (Ls)

Bibliotēku finansiālā darbība t.sk. izdevumi personālam

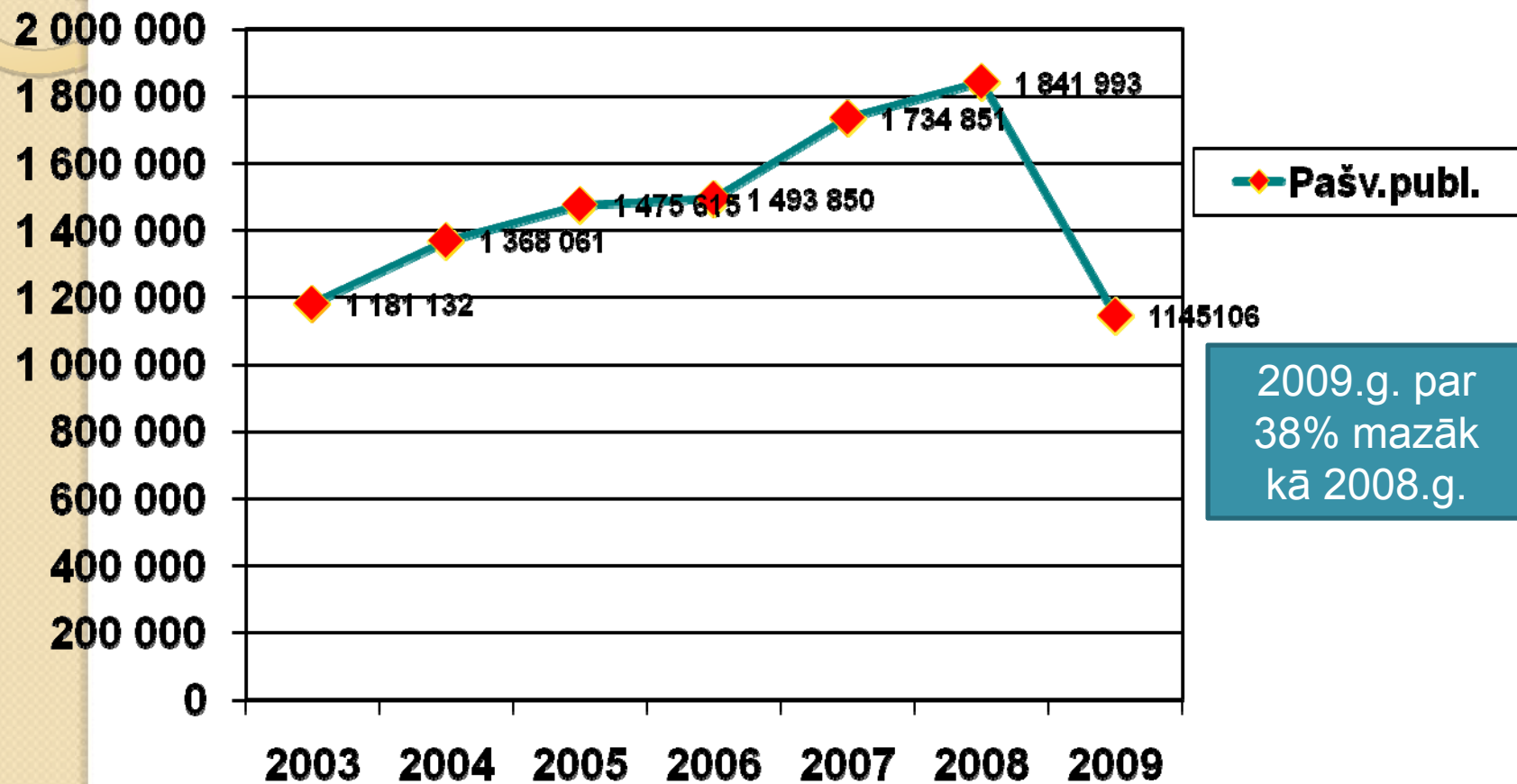

2009.g. par
16% mazāk
kā 2008.g.

Pašv.publ.

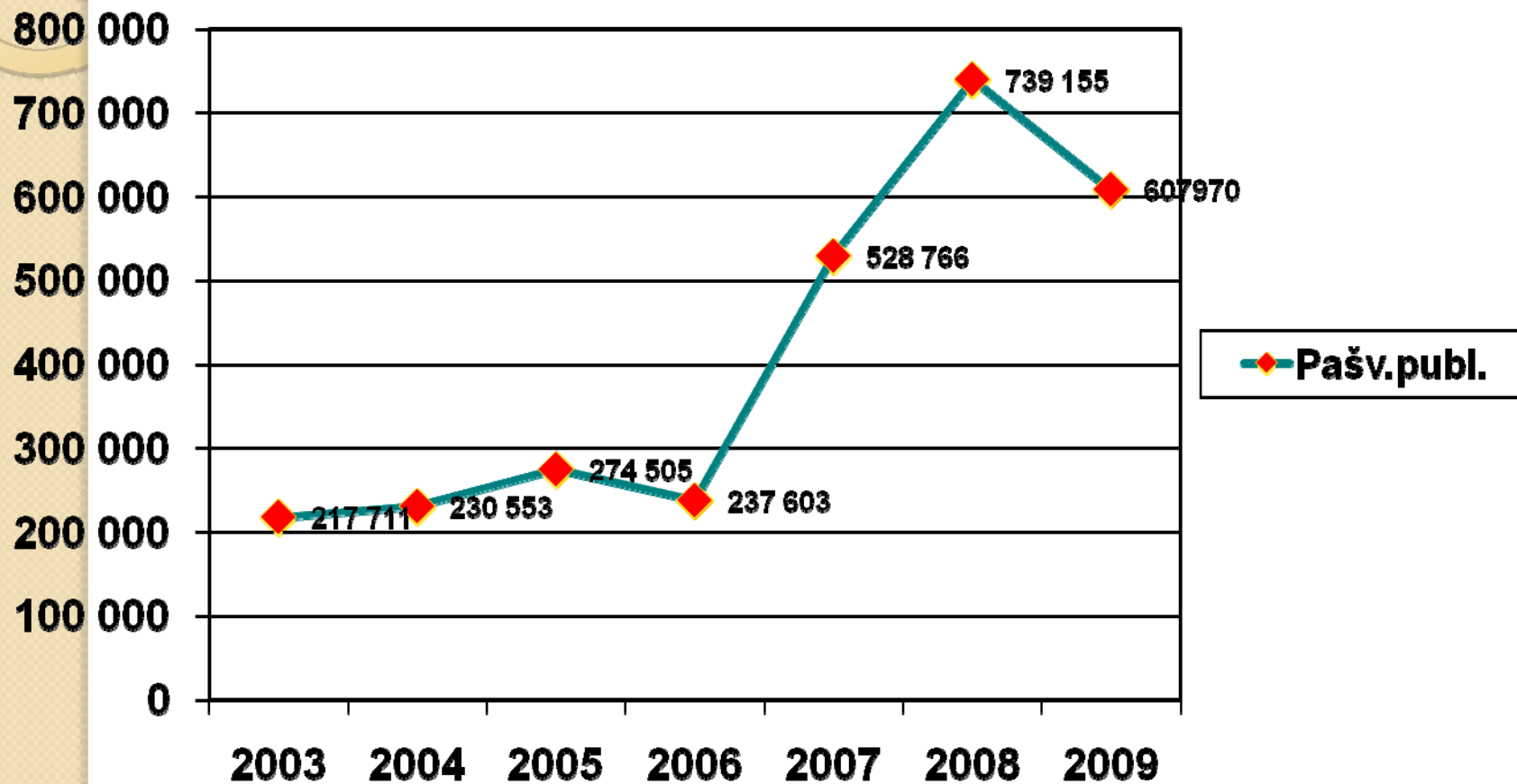
Bibliotēku finansiālā darbība

t.sk. izdevumi krājumu komplektēšanai

Bibliotēku finansiālā darbība

t.sk. izdevumi informācijas tehnoloģijām

Bibliotēku darbība politikas plānošanas dokumentos

- Nacionālā programma “Kultūra”:2000. – 2010., apakšprogramma “Bibliotēkas”
  - Valsts kultūrpolitikas vadlīnijas: 2006. - 2015.
  - Valsts vienotās bibliotēku informācijas sistēmas koncepcija
-
- Uzsākta bibliotēku nozares attīstības stratēģijas izstrāde 2011. -2015.g

Iespējamie virzieni

- Bibliotēku tīkls, kas vienmērīgi pārklāj visu valsts teritoriju, nodrošinot bibliotēku pakalpojumu pieejamību un visas nepieciešamās informācijas saņemšanu jebkurā no bibliotēkām (pilnvērtīgas stacionārās bibliotēkas, ārējie apkalpošanas punkti, bibliobusi)
- Bibliotēkas nodrošina gan tradicionālos, gan IKT balstītus pakalpojumus, atbilstoši tam tiek attīstīti katras bibliotēkas iekšējie un kopīgie, visiem pieejamie informācijas resursi un tehnoloģiskie risinājumi
- Skaidra, efektīva un savstarpēji atbalstoša bibliotēku sistēmas struktūra nacionālajā, reģionālajā un lokālajā līmenī
- Cieša dažādu tipu un veidu bibliotēku sadarbība kopīgu mērķu īstenošanā – publisko, skolu, akadēmisko un speciālo bibliotēku resursu aktīva iesaistīšana ekonomiskās, sociālās, intelektuālās attīstības procesos
- Bibliotēku nozares darbaspēka resursu pilnveidošana izmantojot daudzveidīgas formālās un neformālās izglītības un tālākizglītības formas